

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **V. B.**, zast. JUDr. Robertem Lososem, advokátem, se sídlem Náměstí Republiky 3, Plzeň, proti žalovanému: **Celní ředitelství Plzeň**, se sídlem Antonína Uxy 11, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 11. 2009, č. j. 17 Ca 26/2009 - 42,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 7. 2009, č. j. 5677-2/09-1601-21, podle § 90 odst. 5 správního řádu zamítl odvolání žalobce a potvrdil jím napadené rozhodnutí Celního úřadu Plzeň ze dne 7. 4. 2009, zn. 6257/2009-166500-021 (dále též „rozhodnutí celního úřadu").

Uvedeným rozhodnutím celního úřadu byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 42a odst. 4 písm. c) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemních komunikacích"). Přestupku se žalobce dopustil tím, že *„jako řidič užil dne 27. 11. 2008 v 10:10 hodin na pozemní komunikaci č. I/26 v katastru obce Plzeň, část Nová Hospoda, ulice Domažlická, nákladní vozidlo registrační značky X, u kterého bylo při kontrolním vážení ... zjištěno překročení hodnot stanovených v § 15 odst. 1 písm. c) bod 4 vyhlášky č. 341/2002 Sb."*, když podle celního úřadu byla překročena *„nejvyšší povolená hmotnost u dvojnápravy (nápravy 3 a 4) kontrolovaného vozidla o 3550 kg."* Za tento přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 4000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

Celní úřad v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů, je řidič povinen užít v provozu na pozemních komunikacích vozidlo, které splňuje technické podmínky stanovené v jiných právních předpisech. Tím je mj. § 15 odst. 1 písm. c) bod 4 vyhlášky č. 341/2002 Sb., podle něhož nesmí překročit nejvyšší povolená hmotnost u dvojnápravy silničního vozidla o dílčím rozvoru náprav nad 1,3 metru do 1,8 metru za splnění daných technických podmínek, 19 tun. Při kontrolním vážení bylo zjištěno hmotnostní zatížení náprav 3 a 4, které tvořily dvojnápravu ve smyslu uvedeného ustanovení, celkem 22 550 kg, což bylo o 3.550 kg více, než kolik činí nejvyšší povolená hmotnost na tuto dvojnápravu. Tím byla naplněna objektivní stránka přestupku. K tomu celní úřad dodal, že žalobce se v minulosti (30. 5. 2008) dopustil se stejným vozidlem téhož přestupku. Z hlediska subjektivní stránky tohoto přestupku se nevyžaduje úmyslné zavinění, pročež postačí zavinění z nedbalosti. Podle celního úřadu řidiče nezbavuje odpovědnosti ubezpečení o správném uložení a hmotnosti přepravovaného nákladu ze strany jiných osob. Řidič mohl ovlivnit nakládku tak, aby nedošlo k přetížení. Pokud se jednalo o sypký materiál, měl zajistit bezpečnou přepravu nákladu a jeho rovnoměrné rozložení. Podle celního úřadu měl žalobce jednat se zvýšenou opatrností, a to jak vzhledem ke stanoveným povinnostem, tak i skutečnosti, že se téhož protiprávního jednání dopustil v minulosti. Zejména mohl povolit naložení menšího množství materiálu, věděl-li, že nemá dostatek zkušeností k odhadu zatížení vozidla a v místě není možné náklad převážit. Na základě uvedených skutečností celní úřad uzavřel, že žalobce se dopustil uvedeného přestupku z nevědomé nedbalosti, neboť nevěděl, že svým jednáním porušuje stanovenou povinnost, ačkoliv to vědět mohl a měl. Žalobce tak podle celního úřadu svým jednáním naplnil znaky přestupku, pročež mu byla uložena pokuta.

V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce nezpochybňuje naplnění objektivní stránky přestupku. Protože se dopustil stejného protiprávního jednání v minulosti, měl nyní vynaložit zvýšenou opatrnost, což neučinil. Podle žalovaného je pouze řidič odpovědný za to, že bude v provozu na pozemních komunikacích použito vozidlo, které splňuje stanovené požadavky. Nezkušenost řidiče s přetížením náprav a jiným druhem převáženého materiálu v něm měly vyvolat zvýšenou opatrnost. Navíc druh nákladu nemá vliv na otázku zavinění. K výši uložené pokuty žalovaný uvedl, že je přiměřená. Celní úřad podle žalovaného spolehlivě prokázal naplnění subjektivní stránky přestupku. Z těchto důvodů odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí celního úřadu potvrdil.

Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 11. 11. 2009, č. j. 17 Ca 26/2009 - 42, zamítl žalobu napadající rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění tohoto rozsudku krajský soud uvedl, že není sporu o tom, že žalobce naplnil znaky objektivní stránky přestupku podle § 42a odst. 4 písm. c) zákona o pozemních komunikacích. Pro naplnění subjektivní stránky přestupku postačilo zavinění z nedbalosti. Žalobce nevěděl, že nákladní vozidlo je přetíženo, nicméně o přetížení na 3. a 4. nápravě vědět mohl a měl. Jako řidič byl totiž plně odpovědný za dodržování pravidel provozu na pozemních komunikacích, tudíž i za dodržení všech hmotnostních limitů. Tato zákonná povinnost je nepřenositelná. Pokud měl žalobce s řízením vozidla minimální zkušenosti, o to víc měl a mohl vědět, že může dojít k přetížení. Žalobce nicméně přenesl odpovědnost na bagristu. Podle soudu správní

orgány shromáždily dostatečné podklady pro zjištění skutkového stavu věci, jakož i objektivní a subjektivní stránky přestupku. Na základě toho soud uzavřel, že žalobce se prokazatelně dopustil přestupku, když naplnil jeho objektivní a subjektivní stránku. S ohledem na tyto skutečnosti soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včas podané kasační stížnosti žalobce (dále též „stěžovatel“) uvedl, že soud pominul okolnosti nakládky zeminy, když její průběh nemohl jako řidič ovlivnit. Soud vycházel nikoliv z odpovědnosti subjektivní, nýbrž z odpovědnosti objektivní. V minulosti řídil přetížené vozidlo, avšak v důsledku zcela jiného nákladu. V posuzovaném případě převážel zeminu a kameninu na příkaz zaměstnavatele. Konstrukce nákladního automobilu stěžovateli neumožnila průhled na naloženou korbu. Fotodokumentace byla celním úřadem pořízena z míst, z nichž měl při provedení nakládky výhled pouze bagrista. S ohledem na okolnosti nakládky neměl stěžovatel pochybnosti o správném objemu nakládky. Stěžovateli by jako zaměstnanci odmítnutí přepravy způsobilo negativní následky. Neviděl nákladový prostor vozidla a neměl pochybnosti o objemu nakládky. Proto nemohl vzhledem k okolnostem a poměrům vědět, že může dojít k přetížení. Stěžovatel dále vyjádřil, že správní orgány neměly k prokázání nevědomé nedbalosti dostatek podkladů. Nad to stěžovatel uvedl, že řízení před správními orgány a soudem bylo stiženo vadami, přičemž rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný. S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 11. 2009, č. j. 17 Ca 26/2009 - 42, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel předně uplatňuje jako důvod kasační stížnosti námitku odpovídající § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze podat kasační stížnost z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval touto námitkou, neboť byla-li by důvodná a rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno nepřezkoumatelným, nebylo by možné se zabývat námitkami ostatními.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že stěžovatel formuloval uvedenou stížnostní námitku jen velmi obecně a nijak ji nekonkretizoval. Neuvedl, z jakých důvodů je rozhodnutí soudu nepřezkoumatelné, v čem má nepřezkoumatelnost spočívat, kupř. s jakými žalobními námitkami se soud nevypořádal. Ve vztahu k obecně formulovaným námitkám srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, publikovaný pod č. 312/2004 Sb. NSS, podle jehož právních závěrů *„pokud stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž upřesňuje, které*

konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné.“ I přes nekonkrétnost této stížnostní námitky Nejvyšší správní soud napadený rozsudek posoudil a shledal, že je srozumitelný a obsahuje všechny rozhodné důvody pro výrok v něm učiněný. Proto jej považuje za přezkoumatelný a závěry v něm učiněnými se může zabývat.

Stěžovatel taktéž velmi obecně uplatňuje námitku odpovídající důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze podat kasační stížnost z důvodu vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž vycházel správní orgán v napadeném rozhodnutí, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Z obsahu kasační stížnosti je pod tento důvod podřaditelná námitka, podle níž správní orgány neměly k prokázání nevědomé nedbalosti dostatek podkladů.

Nejvyšší správní soud neshledává tuto námitku důvodnou. Stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl, jaké další podklady si měly správní orgány opatřit. Pokud stěžovatel v žalobě a v průběhu správního řízení namítl, že správní orgány měly provést takové důkazy, na jejichž základě by se mohly seznámit s konkrétní situací na nakládce, kupř. výslechem osob provádějících nakládku, výslech provozovatele vozidla či jeho řidiče, tak krajský soud k této námitce uvedl, že shromážděné podklady pro vydání rozhodnutí byly dostatečné a na jejich základě bylo možné učinit zjištění ohledně skutkového stavu a objektivní a subjektivní stránky přestupku. Nejvyšší správní soud se s tímto hodnocením krajského soudu ztotožňuje. Navíc podotýká, že stěžovatel argumentačně míří jinam, než je jádro věci. Je třeba si uvědomit, což ostatně uvedly již správní orgány a krajský soud, že odpovědnosti za přestupek se nelze zprostit poukazem na ujištění ze strany jiných osob, že je vše v pořádku, nebo případně poukazem na okolnosti průběhu a způsobu naložení převáženého materiálu či osobní nezkušenost. Proto Nejvyšší správní soud neshledal v postupu správních orgánů porušení zásady materiální pravdy. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že závěry žalovaného obsažené v jeho rozhodnutí mají oporu ve spise a nejsou s ním v rozporu.

Posledním okruhem námitek stěžovatel napadá správnost posouzení právní otázky, což odpovídá důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V daném ohledu stěžovatel namítá, že nebyla naplněna subjektivní stránka přestupku ani ve formě nevědomé nedbalosti.

Ani tuto námitku neshledává Nejvyšší správní soud důvodnou. Z hlediska právní otázky je třeba se zabývat posouzením, zda bylo u stěžovatele oprávněně shledáno zavinění přestupku ve formě nevědomé nedbalosti. V této souvislosti Nejvyšší správní soud odkazuje na jeho rozsudek ze dne 7. 8. 2008, č. j. 1 As 56/2008 - 66, dostupný na www.nssoud.cz, v němž byla řešena právně i skutkově obdobná situace. Se závěry v tomto judikátu učiněnými se přitom lze ztotožnit i v nyní projednávané věci.

Pro posuzovaný případ je rozhodné, že stěžovatel nepopírá naplnění znaků objektivní stránky přestupku, tedy řízení nákladního vozidla s přetíženou 3. a 4. nápravou.

Podle § 42a odst. 4 písm. c) zákona o pozemních komunikacích se řidič vozidla dopustí přestupku tím, že vozidlo překročí při kontrolním vážení hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem. V posuzovaném případě nebylo mezi účastníky sporné, že stěžovatel byl řidičem vozidla, jež při kontrolním vážení stanovené hodnoty překročilo. Taktéž nebyly jakkoliv zpochybněny hodnoty naměřené při kontrolním vážení, které jsou zachyceny v Protokolu o kontrolním vážení a vážním lístku č. 144/2008 ze dne 27. 11. 2008, z nichž jednoznačně vyplývá, že byly překročeny hodnoty stanovené ve vyhlášce č. 341/2002 Sb. Stěžovatel nikterak nenapadá závěry žalovaného o naplnění objektivní stránky daného přestupku, o ohrožení objektu chráněného předmětnou skutkovou podstatou přestupku a o splnění požadavků kladených na subjekt tohoto přestupku. Stěžovatel jen popírá, že byla naplněna subjektivní stránka přestupku.

Podle Nejvyššího správního soudu je klíčovou stránka subjektivní, tedy otázka zavinění. Jelikož zákon o pozemních komunikacích nestanoví ohledně přestupku dle § 42a odst. 4 písm. c) žádné zvláštní požadavky týkající se zavinění, je nezbytné aplikovat § 3 zákona o přestupcích, podle něhož postačí zavinění z nedbalosti (tedy i jen nevědomá nedbalost). Správní orgány uvedly, že stěžovatel jednal s nevědomou nedbalostí, krajský soud se s tím ztotožnil. Tento druh zavinění je stanoven v § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Lze v něm rozlišit dva znaky, které musí být naplněny kumulativně. Prvním znakem je, že pachatel přestupku nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem. Druhým znakem je skutečnost, že pachatel o tomto vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Zaviněním pak musí být pokryta celá skutková podstata přestupku.

Pokud jde o naplnění prvého znaku, pak Nejvyšší správní soud vyšel z vyjádření stěžovatele, podle něhož byl ujištěn osobami provádějícími nakládku, že je vše v pořádku. Stěžovatel tedy podle svého tvrzení nevěděl o tom, že překročil hmotností hodnoty dle vyhlášky č. 341/2002 Sb.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval naplněním druhého znaku nevědomé nedbalosti, tedy zda stěžovatel mohl a měl vědět o tom, že došlo k překročení největší povolené hmotnosti na nápravě č. 3 a 4 (dvojnápravě). V této souvislosti je třeba zdůraznit několik klíčových aspektů celé věci. Stěžovatel se dopustil jednání mající znaky přestupku jako řidič nákladního vozidla, pro což disponoval příslušným oprávněním. Již z toho lze naprosto jednoznačně dovodit, že mohl a měl znát všechny stanovené požadavky pro jízdu s nákladním vozidlem a přepravu nákladu, tedy i požadavky ohledně maximální přípustné hmotnosti. Ostatně to stěžovatel nepopírá. V úvahu je rovněž třeba vzít skutečnost, že stěžovatel se v minulosti se stejným vozidlem dopustil stejného protiprávního jednání a i když tehdy podle svého tvrzení převážel zcela jiný materiál, byla u něho i z tohoto důvodu namístě maximální obezřetnost. Navíc pokud chtěl mít stěžovatel jistotu v tom, že vozidlo a náklad jsou v pořádku, měl dostatek možností, jak tak učinit, a to od zmíněných mobilních kontrolních vah, přes vizuální prohlídku z místa bagristy, případně jiného vhodného místa. Pokud totiž není možné zkontrolovat nákladní prostor z místa řidiče, nelze na kontrolu zcela rezignovat, nýbrž je třeba si osobně ověřit, že je vše v pořádku. Stěžovatel však takto nepostupoval a pouze se spolehnul na ujištění ze strany jiných osob. Nicméně tím se odpovědnosti nezbavil a ani zbavit nemohl. Pokud je totiž odpovědnost přesunuta na osobu řidiče, tak ten musí vynaložit veškeré úsilí na to, aby nedošlo

ke spáchání protiprávního jednání. Nejvyššímu správnímu soudu je zřejmé, že je v praxi obtížné provést naprosto důkladnou kontrolu nakládaného materiálu a jeho hmotnosti, nicméně se o to má řidič alespoň pokusit. Stěžovatel tedy mohl v posuzované věci využít několik prostředků za účelem ovlivnění množství a rozmístění převáženého materiálu tak, aby nedošlo k jeho posunu a následnému přetížení dvojnápravy, avšak z řízení před správními orgány a krajským soudem vyplývá, že se o to ani nepokusil. Při řízení motorových vozidel, zejména nákladních vozidel, je třeba počínat si vždy s jistou mírou obezřetnosti a opatrnosti, a to s ohledem na možné negativní následky. Nejvyšší správní soud tak nemůže přijmout námitky poukazující na stěžovatelovu nezkušenost, neboť ta sama o sobě není důvodem vedoucím ke zbavení odpovědnosti za protiprávní jednání a spíše by měla u něho vést k vyšší míře obezřetnosti.

Lze tedy shrnout, že stěžovatel jako řidič nákladního vozidla vzhledem ke všem okolnostem daného případu a mohl a měl vědět, že vozidlo zatížené převáženým nákladem překračuje největší povolené hmotnosti silničních vozidel a jejich rozdělení na nápravy podle § 15 vyhlášky č. 341/2002 Sb., a proto se z nevědomé nedbalosti dopustil přestupku dle § 42a odst. 4 písm. c) zákona o pozemních komunikacích. Správní orgány obou stupňů i krajský soud tedy nepochybily, když takový závěr učinily.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. nejsou dány, pročež kasační stížnost není důvodná. Proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 120 a § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2010

JUDr. Dagmar Nygrínová

předsedkyně senátu